

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-03-13 Nr. 1.03-0100

DĖL PIENO RINKOS REGULIAVIMO TOBULINIMO IR PIENO GAMINTOJŲ EKONOMINĖS PADĖTIES STIPRINIMO

Atsižvelgdami į vykstančias diskusijas dėl galimų pieno sektoriaus reguliavimo nuostatų, atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos pieno sektorius jau daugelį metų susiduria su struktūrinėmis problemomis – silpna pieno gamintojų derybine galia, dideliais kainų svyravimais ir nepakankamu kainodaros skaidrumu. Šios aplinkybės lemia tai, kad pieno gamintojai dažnai atsiduria ekonomiškai pažeidžiamoje padėtyje, o pieno sektoriaus tvarumas tampa vis labiau priklausomas nuo trumpalaikių rinkos svyravimų.

Siekiant užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidresnius santykius tarp pieno gamintojų ir perdirbėjų bei ilgalaikį pieno sektoriaus gyvybingumą, siūlome numatyti šias reguliavimo nuostatas:

1. Dėl pieno pirkimo–pardavimo sutarčių.

Pieno gamyba yra ilgalaikių investicijų ir nuolatinės gamybos procesas, todėl pieno gamintojams būtinas stabilus ir prognozuojamas realizavimo mechanizmas. Siūlome nustatyti, kad pagrindinis pieno pirkimo–pardavimo santykių modelis būtų neterminuotos sutartys su aiškiai apibrėžtomis nutraukimo sąlygomis ir ne trumpesniu kaip 3 mėnesių įsipėjimo terminu. Toks reguliavimas leistų užtikrinti stabilų pieno realizavimą, sudarytų sąlygas ūkininkams planuoti gamybą ir investicijas bei sumažintų riziką, kad perdirbimo įmonės galėtų vienašališkai ar dažnai keisti tiekimo sąlygas.

Terminuotos sutartys galėtų būti taikomos tik kaip papildomas instrumentas, tačiau jos neturėtų tapti priemone išvengti ilgalaikių įsipareigojimų pieno gamintojų atžvilgiu.

2. Dėl pieno kainodaros skaidrumo ir sąžiningumo.

Lietuvos pieno sektoriuje vis dar egzistuoja situacijos, kai už identišką pieną skirtingiems pieno gamintojams mokama skirtinga kaina. Tokia praktika mažina pasitikėjimą rinka ir silpnina pieno gamintojų ekonominę padėtį. Todėl siūlome įtvirtinti aiškų principą, kad už vienodos kokybės pieną, pagamintą pagal tą pačią gamybos sistemą ir pristatomą tuo pačiu būdu, turi būti mokama vienoda bazinė kaina. Manome, kad vienodos kainos principas už identišką pieną turi būti taikomas visoms pieno pirkimo–pardavimo sutartims, nepriklausomai nuo jų trukmės ar parduodamo pieno kiekio. Priešingu atveju atsirastų galimybė apeiti reguliavimą sudarant trumpalaikes sutartis ir taip iškreipiant konkurenciją tarp pieno gamintojų bei sudarant sąlygas diskriminacinėms kainodaros praktikoms. Siekiant didesnio kainodaros skaidrumo, taip pat siūlome svarstyti modelį, kai nustatoma bazinė pieno kaina prie perdirbimo įmonės vartų, o pieno surinkimo ir transportavimo sąnaudos būtų skaidriai atskaitomos nuo šios bazinės kainos.

3. Dėl priedų ir priemonių taikymo skaidrumo.

Priedai ir priemonės už pieną turėtų būti taikomi remiantis aiškiais ir visiems pieno pardavėjams vienodais kriterijais, kurie būtų prieinami kiekvienam pieno gamintojui. Todėl siūlome nustatyti, kad pagrindiniai priedai būtų siejami su objektyviais rodikliais, tokiais kaip pieno kokybė, baltymų ir riebalų kiekis ar kiti aiškiai apibrėžti rodikliai.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. +370 37 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. +370 37 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

4. Dėl kooperacijos stiprinimo ir nediskriminavimo.

Kooperacija yra vienas svarbiausių instrumentų, leidžiančių pieno gamintojams sustiprinti savo derybinę galią rinkoje. Todėl siūlome aiškiai įtvirtinti nediskriminavimo principą pieno gamintojų organizacijų ir kooperatyvų atžvilgiu bei užtikrinti, kad kooperatyvams nebūtų taikomos blogesnės pieno supirkimo sąlygos nei individualiems pieno pardavėjams. Taip pat svarbu užtikrinti, kad pieno kokybės vertinimo, pieno supirkimo ir atsiskaitymo tvarka būtų vienodai taikoma visiems rinkos dalyviams.

5. Dėl pieno kokybės vertinimo sistemos

Palaikome nuostatą, kad pieno sudėtis ir kokybė turi būti vertinama akredituotoje laboratorijoje, nes tai užtikrina objektyvų ir skaidrų pieno kokybės vertinimą. Tačiau kartu būtina užtikrinti, kad ši sistema būtų nepriklausoma, skaidri ir vienodai prieinama visiems pieno gamintojams.

Apibendrinant pažymime, kad pieno rinkos reguliavimo tikslas turi būti ne tik formalių taisyklių nustatymas, bet ir realus pieno gamintojų ekonominės padėties stiprinimas bei sąžiningos konkurencijos užtikrinimas visoje pieno tiekimo grandinėje. Tikimės, kad siūlomi sprendimai padės sukurti skaidresnę, teisingesnę ir labiau subalansuotą pieno rinką, kurioje pieno gamintojai turėtų realias galimybes užtikrinti savo veiklos tęstinumą ir investuoti į sektoriaus ateitį.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis